

ANAÏS NIN
Spioană
În Casa
dragostei

Traducere din engleză și note de
ALINA PURCARU

HUMANITAS
fiction

Detectivul dormea când telefonul a prins să sune. La început, a crezut că e ceasul, care-l obliga să se trezească, dar apoi s-a deșteptat cu totul și și-a amintit ce profesie are.

Vocea pe care a auzit-o părea răgușită, ca a cuiva care vrea să-și ascundă identitatea. Nu putea să-și dea seama ce o modificase: alcoolul, drogurile, anxietatea sau frica.

Era vocea unei femei; dar putea să fi fost un adolescent imitând o femeie, sau o femeie imitând un adolescent.

— Ce este? a întrebat. Alo. Alo. Alo.

— Trebuia să vorbesc cu cineva; nu pot să dorm. Trebuia să sun pe cineva.

— Ai de mărturisit...

— De mărturisit? i-a răspuns vocea, sceptică.

De data asta, tonalitățile ridicate păreau, fără îndoială, feminine.

— Nu știi cine sunt?

— Nu, am sunat pur și simplu la întâmplare. Am mai făcut asta înainte. E bine să auzi o voce la miezul nopții, atâta tot.

— Dar de ce un străin, nu ai fi putut suna un prieten?

— Un străin nu pune întrebări.

— Dar e meseria mea să pun întrebări.

— Cine ești tu?

— Sunt specialist în detectarea minciunilor.

A urmat o tăcere lungă după vorbele lui. Detectivul se aștepta ca ea să închidă. Dar a auzit-o tușind la telefon.

— Mai ești acolo?

— Da.

— M-am gândit c-o să închizi.

Din telefon a răzbătut un râs, un râs relaxat, scânteietor, care urca în spirale.

— Dar nu îți practici meseria la telefon!

— E adevărat. Deși nu m-ai fi sunat dacă erai nevinovată. Sentimentul de vinovăție e singura povară pe care oamenii nu o pot duce singuri. Imediat după ce se comite o crimă, urmează un apel telefonic sau o confesiune în fața unor străini.

— N-a fost nici o crimă.

— Există o singură variantă de a ușura lucrurile: să mărturisești, să fii prinsă, judecată și pedesită. E idealul oricărui criminal. Dar nu e chiar atât de simplu. Sinele vrea numai pe jumătate să ispășească, să se elibereze de chinurile vinovăției. Cealaltă jumătate vrea să fie liberă în continuare. Așa că numai jumătate de sine se predă, strigând „prindeți-mă“, în timp ce jumătatea cealaltă creează obstacole, dificultăți, caută o cale de a evada. E un flirt cu justiția, care va urmări indiciile cu ajutorul infractorului. Dacă nu, cel care va comite o infracțiune se va ocupa de propria ispășire.

— E mai rău așa?

— Cred că da. Cred că suntem judecători mai severi cu propriile acte decât judecătorii înșiși. Ne judecăm gândurile, intențiile, blestemele ascunse, ura pe care o nutrim în secret, nu numai acțiunile.

Femeia a închis.

Detectivul a sunat operatorul de telefonie și a cerut ca apelul să fie identificat. Fusese făcut dintr-un bar. O jumătate de oră mai târziu, se instalase acolo.

Nu și-a lăsat privirea să scruteze încăperea sau s-o cerceteze. Voia ca urechile singure să fie atente, așa încât să poată recunoaște vocea.

Când ea a comandat ceva de băut, bărbatul și-a ridicat privirea din ziar.

Îmbrăcată în roșu și argintiu, îi amintea de imaginile mașinilor de pompieri din New York, sunetul lor în timp ce goneau pe străzi, declanșând în inimă alarma gongului violent al catastrofei – îmbrăcată în roșu și argintiu, roșu și argintiu sfâșietor, ce-și croiau o cale prin carne. Când a privit-o pentru prima dată, asta a simțit: „Totul o să ardă!“

Din roșu și argintiu și din sunetul prelung al alarmei, înspre poetul care supraviețuiește în orice ființă umană, așa cum copilul supraviețuiește în orice adult; către acest copil a aruncat ea, în mijlocul orașului, o scară care a luat pe toată lumea prin surprindere și i-a ordonat: „Urcă!“

Din momentul în care ea apărut, ordinea obișnuită a orașului a făcut loc pentru această scară pe care el fusese invitat să urce, o scară care se înălța dreaptă în spațiu, ca scara Baronului Münchhausen, ce ducea către cer. Numai că scara ei ducea în foc.

A studiat-o din nou, cu o privire expertă.

Femeia nu putea să stea locului. Vorbea în-continuu, exagerat și cu atâta fervoare, încât aproape că nu mai respira, ca și cum s-ar fi temut de tăcere. Se așezase, de parcă n-ar fi suportat să stea prea mult într-un loc, și când s-a ridicat să se ducă după țigări, se mișca de parcă și-ar fi dorit la fel de mult să se întoarcă pe scaun. Cuprinsă de neliniște, într-o alertă continuă, vigilentă, ca și cum s-ar fi temut să nu fie atacată, agitată și fără stare, bea pe nerăsuflăte; a zâmbit cu atâta subtilitate, încât el nici nu și-a dat seama dacă a fost un zâmbet. Asculta numai cu o ureche ce i se spunea, și chiar dacă cineva de la bar se apleca și țipa un nume în direcția ei, nu răspundea din prima, ca și cum nu ar fi fost numele ei.

— Sabina! strigă bărbatul de la bar, aplecându-se către ea periculos de mult, dar fără să-și desprindă mâna de spătarul scaunului, de teamă să nu se prăbușească.

Cineva mai aproape de ea i-a repetat galant numele, pe care l-a recunoscut, în final, ca fiind al ei. În acel moment, detectivul s-a scuturat de haloul iridiscent în care îl învăluiseră noaptea, vocea ei, prezența ei și drogul somnului și a stabilit că femeia se purta asemenea cuiva care prezintă toate simptomele vinovăției: felul în care

se uita către ușa barului, ca și cum aștepta momentul potrivit s-o șteargă, modul intermitent, nepremeditat în care vorbea, dezordinea din gesturile ei smucite, care nu aveau nici o legătură cu ceea ce spunea, haosul din frazele ei, tăcerea ei bruscă, ursuză.

Cum prietenii gravitau în jurul ei, stăteau cu ea, și apoi se îndepărtau către alte mese, se vedea obligată să ridice vocea, joasă de obicei, pentru a fi auzită peste bluesul dulce care se auzea în fundal.

Vorbea despre o petrecere la care se întâmplaseră tot felul de incidente, scene neclare, din care detectivul nu discernea eroina de victimă; vorbea ca într-un vis întrerupt, cu goluri, răsturnări de situație, replieri și fantezii galopante. Acum era în Maroc, la o oprire la băi, cu femeile locului, împărțind piatra ponce și învățând de la prostituate cum să-și machieze ochii cu kohl cumpărat de la piață.

— E praf de cărbune și îl aplici direct la baza ochiului. La început ustură, și-ți vine să plângi, dar lacrimile îl plimbă pe pleoape și așa ajung ele să aibă acel contur negru, strălucitor, în jurul ochilor.

— Nu te-ai infectat? a întrebat cineva din dreapta ei, pe care detectivul nu îl putea vedea clar, un personaj indistinct, pe care ea nu l-a băgat în seamă nici măcar când a răspuns.

— O, nu, prostituatele își duc cărbunele de ochi la moschee, să fie binecuvântat.

Și apoi, când toată lumea a râs de ce spusese, lucru care ei nu i se părea deloc amuzant, a râs și ea cu ei. Iar acum se simțea ca și cum tot ceea ce spusese fusese scris pe o imensă tablă neagră, iar ea a luat un burete și a șters tot, mai puțin fraza care ascundea, în suspans, identitatea celor care fuseseră la băi. Sau poate că asta era o poveste pe care o citise sau o auzise în vreun bar și, imediat ce se ștersese din mintea celor care o ascultau, începea o alta...

Chipurile și siluetele personajelor ei apăreau doar pe jumătate conturate, și când detectivul începea să le sesizeze, alte fețe și alte siluete se interpuneau, ca într-un vis. Și când credea că vorbea despre o femeie, reieșea că nu era, de fapt, femeie, ci bărbat, iar când începea să aproximeze imaginea bărbatului, se dovedea că detectivul nu auzise bine: era vorba despre un bărbat tânăr, care semăna cu femeia ce avusese, pe vremuri,